

## Tornikankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaluonnoksen hyväksyminen

KH 31.05.2022 § 156

### **VALMISTELIJA:**

Elinympäristöjohtaja Petri Leskinen, p. 050 387 1973

OX2 Finland Oy esittää, että Utajärven kunnanhallitus tekisi päätöksen osayleiskaavan laatimisen aloittamisesta Utajärven Tornikankaan alueelle (liite). Tuulivoimatoimija esittää kaavoitus sopimuksen laatimista kunnalle osayleiskaavan tekemiseksi.

Kunnanhallitus on myöntänyt yritykselle suunnitteluvarauksen päätöksellään 8.2.2022 § 36 hankealueelle.

Osayleiskaava laadittaisiin oikeusvaikutteisena tuulivoimaosayleiskaavana, jolloin kunta voi myöntää rakennusluvat osayleiskaavan (MRL 44 §, 77a § ja 77b §) perusteella. Hankkeessa sovelletaan lakia ympäristövaikutusten arvioinnista. Hankeyhtiön toive on, että ympäristövaikutusten arviointimenettely laaditaan samanaikaisesti kaavoituksen kanssa, mutta erillismenettelynä.

Tornikankaan tuulivoimahankkeen tavoitteena on selvittää mahdollisuutta rakentaa 40- 50 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 330 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho on arviolta 6-10 MW ja koko tuulivoimapuiston kokonaisteho noin 240-500 MW. Tuulivoimahanke liitetään suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuvaan Pakkavaara-Pyhäselkä 400 kV:n voimajohtoon ja tarkemmin Ponteman sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitti tutkitaan tarkemmin YVA-menettelyn yhteydessä. Hankealueen ulkopuolisen sähkönsiirtoreitin pituus on lyhimmillään arviolta noin kaksi kilometriä.

Kaavoituksessa hanketoimija haluaa varautua tulevaan tekniseen kehitykseen ja arvioida vaikutukset mahdollisimman suurella teoreettisella voimalakoolla. Varautumisella tulevaan tekniseen kehitykseen vältetään mahdolliset kaavasta tarvittavat poikkeamiset rakennuslupavaiheessa. Korkeimmat Suomessa rakennettavat voimalat ovat tällä hetkellä kokonaiskorkeudeltaan 250-metrisiä, mutta Suomessa käytetään viimeisen vuoden aikana käynnistyneissä kaavoitusmenettelyissä yleisesti 300-350 m voimaloita suunnittelun ja vaikutustenarvioinnin lähtökohtana.

Suunnittelualue sijaitsee Utajärvellä Tornikankaan alueella ja rajautuu Vaalan kuntarajaan, noin 15 kilometriä Utajärven keskustan itäpuolella. Tuulivoima-alue sijoittuisi Ponteman tuulivoimapuiston eteläpuolelle.

Suunnittelualue on pääasiassa yksityisten maanomistuksessa. OX2 tekee maanomistajien kanssa maanvuokrasopimuksia. Hanketta on esitelty alueen

maanomistajille talven/kevään 2022 aikana, ja maanomistajat ovat ottaneet hankkeen positiivisesti vastaan. Merkittävä osa sopimuksista maanomistajien kanssa on jo tehty. Aluerajaukset tarkentuvat suunnittelun edetessä. Alustava suunnittelualueen rajausta on hakemuksen liitteenä 1. Suunnittelualueen alustava pinta-ala on noin 6800 ha.

**Elinympäristöjohtaja:**

Ehdotan, että kunnanhallitus:

1. Päättää esittää valtuustolle MRL § 77 a:n mukaisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen kaavoitusaloitteessa esitetyille Tornikankaan alueelle.
2. Hyväksyy kaavoitussopimuksen ja lähettää sen edelleen valtuustolle tiedoksi.
3. Valtuuttaa elinympäristöjohtajan allekirjoittamaan kaavoitussopimuksen.

**KUNNANJOHTAJA:**

Kunnanhallitus päättää hyväksyä elinympäristöjohtajan ehdotuksen.

**Asian käsittely:**

Valterri Paunonen ja Heikki Vihava OX2 Finland Oy:stä olivat läsnä kokouksessa asian esittelyn ajan klo 9.06-9.53 ja poistuivat kokouksesta ennen asiaa koskevaa päätöksentekoa.

Raili Kokko jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta. Kokon puolison sisaren lapsi omistaa maata hankealueella. Varajäsen Tommi Väisänen oli läsnä kokouksessa etäyhteydellä tämän asian käsittelyn ajan klo 9.07-10.13.

Kai Savolainen jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta. Savolaisen puolison veli omistaa maata hankealueella.

Kunnanhallitus on myöntänyt OX2 Finland Oy:lle suunnitteluvarauksen hankealueelle 8.2.2022 § 36. Jääviystarkastelu on tehty OX2 Finland Oy:n toimittaman maanomistajalistauksen pohjalta. Hankealue on päivittynyt suunnitteluvarauksen myöntämisen jälkeen ja OX2 Finland Oy on toimittanut kuntaan päivitetyn maanomistajalistauksen Tornikankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan käsittelyyn. Jääviystarkastelu asian käsittelyssä on tehty päivitetyn maanomistajalistauksen pohjalta asian käsittelyssä 31.5.2022 kokouksessa.

Hyvinvointijohtaja Reetta Tuovinen-Salo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.40.

Tommi Väisänen esitti, 1. ettei kunnanhallitus esitä valtuustolle MRL § 77 a:n mukaisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimista kaavoitusaloitteessa esitetyille Tornikankaan alueelle, 2. Ei hyväksy kaavoitussopimusta ja eikä lähetä sitä edelleen valtuustolle tiedoksi, 3. Ei valtuuta elinympäristöjohtajan allekirjoittamaan kaavoitussopimuksen. Puheenjohtaja totesi, että Väisäsen esitystä ei kannatettu. Väisänen jätti erivän mielipiteen liitettäväksi pöytäkirjaan.

Kai Savolainen liittyi uudelleen ja Raili Kokko palasi kokoukseen tämän asian käsittelyn jälkeen.

**PÄÄTÖS:**

Hyväksyttiin.

----

KH 08.11.2022 § 266

**VALMISTELIJA:**

Rakennustarkastaja Janne Heikkinen, p. 040 831 6068

Utajärven valtuusto on päättänyt kokouksessaan 22.6.2022 § 43 käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen Tornikankaan tuulivoimapuistoa varten. Tornikankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää yleiskaavan mukaiset tuulivoimaloiden rakennusluvut.

OX2 Finland Oy suunnittelee enimmillään 44, enintään 330 metriä korkean tuulivoimalan rakentamista Tornikankaalle noin 13 kilometriä kuntakeskuksesta itäkoilliseen. Suunnittelualue sijaitsee Yli-Utoksentien eteläpuolella, Aution ja Potkun välisellä alueella, levittäytyen myös Potkun itä- ja kaakkoispuolelle. Suunnittelualue rajautuu Vaalan kunnan rajaan. Tuulivoimalan yksikköteho on arviolta 6–10 MW. Koko tuulivoimapuiston kokonaisteho on maksimissaan noin 440 MW. Voimaloiden määrä ja sijainti tarkentuvat suunnittelun ja vaikutusten arviointien edetessä. Ensisijaisena suunnitelmana on tuulivoimapuiston liittäminen ilmajohtona hankealueen pohjoispuolella sijaitsevalle Ponteman suunnitellulle sähköasemalle. Suunnitteilla on kaksi reittiä, joiden pituudet ovat noin 6,3 km ja 8,1 km.

Tornikankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava laaditaan yhteensovitetuna, kuitenkin erillisinä menettelyinä tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) kanssa. Menettelyiden kuulemiset yhteensovitetaan. Kaavaprosessi lähtee liikkeelle samanaikaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa. Osayleiskaava ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn asiakirjat laaditaan erillisinä toisistaan osayleiskaavan valmisteluvaiheessa ja YVA-menettelyn selostusvaiheessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

Suunnittelun vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0 (VE0)

Vaihtoehdossa VE0 hanketta ei toteuteta, eikä hankealueille tule uutta toimintaa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa vaihtoehdon VE0 vaikutukset arvioidaan samalla tarkkuudella kuin varsinaisten toteuttamisvaihtoehtojen, jotta tuotettu tieto ympäristövaikutuksista on tasapuolista ja vertailukelpoista.

#### Vaihtoehto 1 (VE1)

Vaihtoehdossa VE1 Tornikankaan alueelle rakennetaan enintään 44 tuulivoimalaa.

#### Vaihtoehto 2 (VE2)

Vaihtoehdossa VE2 Tornikankaan alueelle rakennetaan enintään 24 tuulivoimalaa.

#### **Elinympäristöjohtaja:**

Ehdotan, että kunnanhallitus päättää hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asettaa sen nähtäville, pyytää siitä viranomaislausunnot sekä kuuluttaa kaavan vireille.

#### **VS. KUNNANJOHTAJA:**

Kunnanhallitus päättää hyväksyä elinympäristöjohtajan ehdotuksen.

#### **Asian käsittely:**

Raili Kokko jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta klo 10.38. Kokon puolison sisaren lapsi omistaa maata hankealueella.

Kai Savolainen jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta klo 10.38. Savolaisen puolison veli omistaa maata hankealueella.

Kokouksessa pidettiin tekninen tauko klo 10.58-11.06.

Kokko Raili ja Kai Savolainen palasivat kokoukseen klo 11.06.

#### **PÄÄTÖS:**

Hyväksyttiin.

----

KH 23.09.2025  
188/10.02.02/2022

#### **VALMISTELIJA:**

rakennustarkastaja Janne Heikkinen, p. 040 831 6068

Tornikankaan tuulivoimaosayleikaavaluonnos on valmistunut.

Tuulivoimaosayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää yleiskaavan

mukaisten tuulivoimaloiden rakentamisluvat. Kaavaluonnos mahdollistaa enintään 17 tuloimalan rakentamisen. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus saa olla 300 metriä maanpinnasta.

**KUNNANJOHTAJA:**

Kunnanhallitus hyväksyy laaditun kaavaluonnoksen, asettaa sen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

**PÄÄTÖS:**